

3. Međunarodna konferencija o obiteljskim tvrtkama

Budućnost obiteljskih tvrtki

Zagreb, 14.4.2011.

Trebaju li i kako Vladine politike voditi računa o obiteljskim poslovnim pothvatima?

Slavica Singer

Mirela Alpeza

- Što znamo o obiteljskom biznisu u Hrvatskoj?
- Trebamo li znati više?
 - Obiteljski biznis – u čemu je razlika od drugih poslovnih pothvata?
 - Jesu li obiteljski biznisi rizičniji ili manje rizični od drugih?
- Što Vlada može i treba učiniti?

- jer su dominantan dio svakog gospodarstva
 - doprinos u stvaranju nove vrijednosti
 - Financijski kapital
 - **Društveni i kulturni kapital**
 - doprinos u zapošljavanju
- jer o sudbini obiteljskih biznisa ovisi mnogo ljudi, lokalna zajednica, nacionalno gospodarstvo

- Nema službene definicije
- Nema statističkog praćenja
 - U kojoj djelatnosti ima najviše obiteljskih biznisa?
 - U SAD: stvaraju više od 50% novostvorene vrijednosti, dominiraju u poljoprivredi, veleprodaji, maloprodaji
 - U EU: 60% svih poduzeća, 40-50% svih zaposlenih, u svim sektorima
- Rijetka istraživanja (Osijek, Split)
- Malo fokusiranih obrazovnih programa (Osijek, Split)
- ... Ali svi znamo nekoga tko je pokrenuo poslovni pothvat

- I slični i različiti
- Slični:
 - djeluju u istom poslovnom okruženju
- Različiti:
 - drugačija percepcija prilika i opasnosti
 - povezanost obitelji, vlasništva, poslovanja/upravljanja
 - obiteljski biznisi su uspješniji od ne-obiteljskih?

- Da, ako je povezanost obitelji, vlasništva i poslovanja/upravljanja disfunkcionalna
- Ne, ako je povezanost obitelji, vlasništva i poslovanja/upravljanja funkcionalna

- Nedostatak standardiziranog statističkog praćenja obiteljskih biznisa – više od 90 definicija!
 - Nedostatak zajedničke definicije
 - *Obiteljski biznis, bez obzira na veličinu, podrazumijeva da je:*
 - *većina prava odlučivanja u rukama OSOBE osnivača ili osoba koje su kupile dio poduzeća, ili njihovih najbližih srodnika*
 - *većina prava odlučivanja indirektna ili direktna*
 - *barem jedan predstavnik obitelji formalno uključen u upravljanje poduzećem*
 - *poduzeće na tržištu dionica - ako osnivač, vlasnik dijela poduzeća ili njegovi/njezini članovi obitelji ili nasljednici posjeduju najmanje 25% prava odlučivanja*

Prijedlog ekspertske grupe European Commission, 2009:

- Razlika u poslovnom fokusu:
 - Poslovno orijentirana obiteljska poduzeća – strateški fokus
 - Profesionalizacija upravljačkih funkcija
 - Otvorena komunikacija
 - Obiteljski orijentirana obiteljska poduzeća – operativni fokus
 - Članovi obitelji imaju prednost
 - Dvije linije komuniciranja

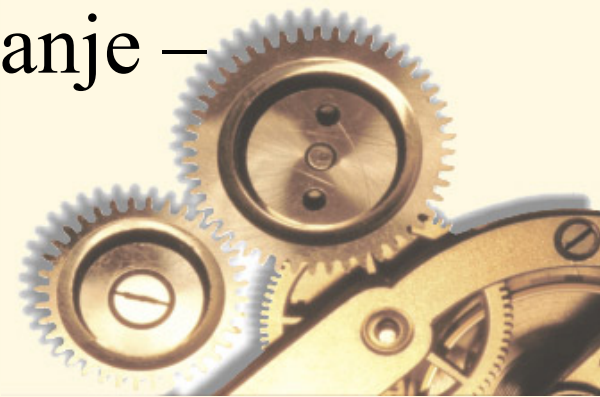
- Upravljanje
 - Od upravljanja vlasnika do OBITELJSKOG VIJEĆA
 - Samo 25% vlasnika vidi jednog člana obitelji za upravljačkim kormilom (SAD)
 - Formiranje obiteljskog vijeća zahtijeva educiranje članova obitelji
- Transgeneracijski prijenos vlasništva i upravljanja
 - Mali broj poduzeća ima plan
 - Pripreme traju u prosjeku 10 godina

- Poslovno okruženje
 - Vladine politike ne prepoznaju specifičnosti obiteljskih poduzeća i njihov društveni i ekonomski značaj
 - financijski problemi (oporezivanje nasljeđivanja tvrtke, pristup financijama bez gubitka kontrole, poreski tretman reinvestiranja dobiti)
- Interne specifičnosti obiteljskih poduzeća
 - nerazumijevanje poduzeća o važnosti planiranja transgeneracijske promjene
 - ravnoteža između obitelji vs. poslovni interes
 - *image* obiteljskih poduzeća u sferi zapošljavanja
- Obrazovni aspekt
 - nedostatak fokusiranih obrazovnih programa + cijeloživotno obrazovanje

- Definicija obiteljskog biznisa i statističko praćenje
- Regulatorni okvir
 - Transgeneracijski prijenos vlasništva
- Oporezivanje
 - Reinvestirana dobit
 - Nasljeđivanje i donacija (većina EU zemalja)
- Mehanizmi za dodatno financiranje – ulaganje bez prava glasa

- Rano planiranje međugeneracijskog prijenosa
 - Nizozemska: *transfer paket* - Ministarstvo gospodarstva: pismo vlasnicima kada navršše 55 godina + informacija o instrumentima iz paketa (training, savjetovanje...)
 - Belgija: *Succession Scoreboard* – Institut za obiteljska poduzeća: besplatno *on-line* samo-testiranje o snagama i slabostima poduzeća u odnosu na transfer vlasništva i upravljanja
 - Slovenija: Komora za obrtništvo i mala poduzeća – seminari i training (emocionalni, pravni i fiskalni aspekti prijenosa vlasništva i upravljanja)

- Izbjegavanje potencijalnog konflikta u upravljanju obiteljskog poduzeća – pomoć u razvoju “upravljačkog kodeksa u obiteljskom poduzeću”:
 - Austrija, Belgija, Španjolska: mjere za rješavanje konflikata među članovima obitelji vezanih za upravljanje poduzećem
 - Španjolska (Valencija) – regionalna uprava financijski subvencionira specijaliziranu ekspertsku pomoć u razvoju obiteljskog protokola

- Identificirati mjesto za prikupljanje informacija o problemima obiteljskih biznisa i lobiranje za njihovo rješavanje
 - HUP?
 - HOK?
- Uključiti predstavnike obiteljskog biznisa u privatno-javni dijalog na nacionalnoj razini
 - Definicija obiteljskog biznisa
 - Statističko praćenje obiteljskog biznisa
- Ekspertska grupa za predlaganje politika i instrumenata za rješavanje problema obiteljskog biznisa
 - MINGORP, HUP, HGK, HOK, CEPOR, akademska zajednica
 - Metoda otvorene koordinacije

CEPOR – Centar za politiku razvoja malih poduzeća i poduzetništva
Trg J.F. Kennedyja 7
10000 Zagreb
Tel. (01) 2305 363
www.cepor.hr

E-mail:

singer@efos.hr (Slavica Singer)

malpeza@cepor.hr (Mirela Alpeza)

deterovic@cepor.hr (Danica Eterovic)

